

กัณฑ์มือ/กำมือหมุน

กั้งหันมือ/กำมือหมุน

กั้งหันมือ หรือ กำหมุนเป็นชื่อของพื้นบ้านที่เรียกตามวิธีเล่น ซึ่งใช้มือด้านหนึ่งจับหรือ “กำ” เอาไว้แล้วใช้มืออีกข้างดึงเชือกเพื่อให้ใบพัดหมุนไป-มาอย่างรวดเร็ว กำหมุนเป็นของเล่นที่ดั้งเดิม มีเล่นทั่วทุกภาคของประเทศ และมีชื่อเรียกอีกว่า ไม้พัด ชักหมุน พัดลมดึง

ทำจาก

ไม้ไผ่แก่ เช่น ไม้เหี้ยะ ไม้รวก ฯลฯ

วิธีทำ

1. ตัดไม้ไผ่ขนาดเหมาะสมมือ ความยาว 15 ซม. เหล่าแต่งให้สวยงาม แล้วเจาะรูให้ต่ำลงมาจาก ปากกระบอกประมาณ 3 ซม.
2. เหล่าไม้ไผ่ทำสวนใบพัด โดยให้ยาว 12 ซม. แล้วกว้าง 3 ซม. แล้วเจาะรูตรงกลางเพื่อใส่แกนใบพัด
3. เหล่าไม้ลักษณะกลมเพื่อทำแกนใบพัด ความยาวให้นำไม้แกนใบพัดใส่เข้าไปในกระบอกโดยให้เลยปากกระบอกประมาณ 2 ซม. แล้วใส่ประกอบใบพัด
4. ใช้เชือกความยาว 30 ซม. มัดปมให้แน่น แล้วร้อยเข้าไปในไม้ไผ่ที่อ่อนเล็ก ๆ ที่ใช้สำหรับดึงเชือก
5. สายปลายเชือกอีกด้านหนึ่งผ่านรูเข้าไปในกระบอก แล้วมัดติดที่แกนใบพัด
6. ใส่แกนใบพัดเข้าไปในกระบอก แล้วหมุนใบพัดในกระบอกจนสุดเชือก

วิธีเล่น

ใช้มือกำกระบอกไว้ให้มั่น จับไม้ไผ่ที่อ่อนเล็ก ๆ แล้วดึงเชือก แกนใบพัดก็จะหมุนไปแล้วก็หมุนกลับไปตามจังหวะที่เราดึงและผ่อนเชือก

คุณค่า

1. **มิติด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย** กำหมุ่น มีวิธีการเล่น คือ การกำและดึง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ออกกำลังนิ้ว มือ แขน ทั้งยังเป็นการเล่นที่ต้องใช้มือทั้ง 2 ข้าง จึงสามารถช่วยฝึกกล้ามเนื้อเล็กของมือทั้ง 2 ข้าง ทำให้เด็กมีกล้ามเนื้อนิ้ว มือ และแขนที่แข็งแรงหยิบจับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง

2. **มิติด้านการส่งเสริมทักษะทางวิทยาศาสตร์** กำหมุ่นเป็นของเล่นที่อาศัยหลักการของแรงยืดหยุ่นของเชือกกับโมเมนต์ความเฉื่อยของการหมุน เมื่อเราดึงเชือกสุด แรงยืดหยุ่นของเชือกกับโมเมนต์ความเฉื่อยก็จะตีกลับไปมาในทางตรงข้าม ทำให้ใบพัดหมุนไปมาได้อย่างต่อเนื่อง หากเราดึงและผ่อนเชือกในความแรงที่พอเหมาะ

3. **มิติด้านการส่งเสริมพัฒนาการในการใช้ประสานสัมพันธ์** เป็นของเล่นที่เด็กสามารถฝึกประสาทตาและมือได้สัมพันธ์กัน

4. **มิติด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์** ช่วยสร้างและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ใบพัดของกำหมุ่นสามารถระบายสีตกแต่งให้สวยงามได้ ดังนั้น เด็กก็จะได้ฝึกการใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างลวดลายและสีสันของใบพัด

5. **มิติด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้** ฝึกการสังเกตเปรียบเทียบและมิติด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ช่วยฝึกการแก้ปัญหา การเล่นกำหมุ่น ต้องอาศัยทักษะในการดึงและผ่อน เด็กจะต้องฝึกเรียนรู้ว่าหากดึงเชือกเบาเกินไป หรือดึงเชือกตึงเกินไปหรือไม่ผ่อนมือใบพัดก็จะหมุนเพียงเล็กน้อยแล้วหยุดหมุน ไม่หมุนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เด็กจึงได้ฝึกและพัฒนาทางสติปัญญาในการเรียนรู้ สังเกต และคิดแก้ปัญหาให้ใบพัดหมุนได้อย่างต่อเนื่อง

6. **มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม** วัสดุที่ใช้ทำกำหมุ่นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละภาค เช่น ภาคใต้จะใช้ลูกของต้นยางพารา ส่วนภาคกลางจะใช้เมล็ดมะม่วง ในขณะที่ภาคเหนือใช้ไม้ไผ่ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างและความหลากหลายของผู้คนในแต่ละพื้นที่ ของเล่นแม้จะมีหลักการและวิธีการเล่นที่เหมือนกันแต่ก็ทำจากวัสดุที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลจากความหลากหลายนี้เอง เด็กจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตที่แตกต่างไปของผู้คนในแต่ละพื้นที่อีกด้วย

*****

